

- чинне законодавство не відображає сучасних потреб;
- не налагоджена внутрішня комунікація у міністерствах та відомствах;
- міністерства націлені на донесення своїх повідомлень, які інколи не корелюються із стратегією та політикою Уряду;
- існуюча система мотивацій та заохочень не спонукає персонал до запровадження змін.

Законом України «Про державну службу та Положенням про інформаційні служби в структурі державних органів влади детально регулюється діяльність прес-служб та комунікаційних підрозділів. У Законі України «Про державну службу» також визначено особливий статус співробітників служб із зв'язків з громадськістю як державних чиновників. Механізми комунікації і отримання зворотного зв'язку від громадськості розосереджені по ряду додаткових нормативних актів. Такі положення містяться в розпорядженнях Кабінету Міністрів України «Про роботу центральних і місцевих органів влади щодо забезпечення відкритості у своїй діяльності, зв'язків з громадськістю та взаємодії зі ЗМІ», «Про забезпечення участі громадськості у формуванні та реалізації державної політики». На основі цих законодавчих нововведень були розроблені та запроваджені комунікаційні стратегії Верховної Ради України та центральних органів виконавчої влади.

Однак, на жаль, сьогодні ми все ще вимушені говорити про те, що основна мета проведення інформаційних кампаній, зокрема роз'яснення серед населення суті реформ, що провадяться в країні та за можливості збільшення рівня підтримки громадянами змін, не досягнута. За даними соціологічного опитування, проведеного Центром Разумкова протягом жовтня – листопада 2017 року, відповідь на запитання: «Чи є достатньою інформація про реформи?», 7 % українців відповіли, що інформації достатньо і вона зрозуміла, 21 % респондентів переконані, що інформація потрібна виключно спеціалістам, 32 % наших співвітчизників вважають, що інформації достатньо, але вона незрозуміла і 40 % заявили, що на їх погляд, інформація не відповідає дійсності.

Для більш ефективного налагодження державних комунікацій та найголовніше, запровадження системи по всій вертикалі влади необхідно реалізувати завдання:

- щорічна розробка комунікаційних стратегій із чітким визначенням завдань та результатів;
- запровадження механізму підготовки фахівців, які виконують комунікаційну функцію в органах публічної влади.

1. Баровська А. Інституційне забезпечення державної комунікативної політики: досвід країн Європи: аналіт. доп. – К. : НІДС, 2014 – Режим доступу : http://www.niss.gov.ua/public/File/2014_nauk_an_rozrobku/comunicat_depart.pdf

Юлія БОРИСОВА

к. соц. н., доцент кафедри

соціальної роботи ДНУ ім. Олеса Гончара

ЄВРОПЕЙСЬКІ ОРІЄНТИРИ РЕФОРМУВАННЯ ВІТЧИЗНЯНОЇ СИСТЕМИ СОЦІАЛЬНОГО ЗАХИСТУ НАСЕЛЕННЯ (ДОСВІД ІТАЛІЇ)

В умовах пошуку оптимальної моделі функціонування інституту соціального захисту населення вітчизняні аналітики звертають увагу на особливості його європейських аналогів. При цьому враховується і досвід функціонування наднаціональних європейських інституцій (наприклад, Європейського соціального фонду) і здобутки окремих країн ЄС щодо інституційно-правового забезпечення належного рівня і якості життя населення. В останньому аспекті інтерес викликає досвід Італії, яка сьогодні проходить випробовування, пов'язані з фінансово-економічною кризою, водночас намагаючись втримати високі (по цілій низці позицій) об'єктивні показники соціальної захищеності різних категорій населення. Серед таких показників – витрати на пенсійне забезпечення (їх питома вага у ВВП одна з найвищих по країнах ЄС) та коефіцієнт заміщення, якій сягає 70 % та навіть в категорії малокваліфікованих працівників є вагомим [5]. Великою (у порівнянні з іншими країнами ЄС) є частка населення, які звільнені від сплати за медичні послуги.

Так само, як й Україна, Італія зазнає впливу демографічної кризи з такими її атрибутами, як низький коефіцієнт фертильності, зростання кількості осіб пенсійного віку і, відповідно, збільшення демографічного навантаження на працююче населення. При цьому середній вік виходу на пенсію в країні до недавнього часу був одним з найнижчих в Європі. Дається взнаки існування потужного тіньового сектора в економіці, якій, за різними оцінками, охоплює від 25 % до 40 % зайнятого населення та 27 % ВВП [2]. Означене не може не позначатися на дієздатності системи соціального захисту, обсягах інвестування в соціальну сферу. Відчутними є розбіжності в рівнях економічного розвитку регіонів. Відповідно, неоднорідною є участь населення в профспілках та страхових програмах соціального захисту.

Внаслідок цілої низки передумов – культурно-історичних, соціально-економічних, політичних – Італія демонструє приклад децентралізованої системи публічного врядування. Навіть *області зі звичайним статусом* мають законодавчі повноваження (хоча й здійснюють їх у межах, визначених державою), які дозволяють їм приймати закони щодо діяльності регіональних служб, організації місцевого врядування, з соціальних, медичних, економічних, культурних питань, освіти, влаштування території. *Області з автономним статусом* мають первинні законодавчі повноваження, які не регламентуються державою,

адже одержуються згідно власних статутів, що мають силу конституційних законів [4, с. 76]. Фінансування звичайних областей багато в чому залежить від трансфертів держави, автономні ж області мають більшу фінансову незалежність.

Досвід Італії може бути показовим для України з врахуванням тенденцій децентралізації, збільшення управлінських і фінансових повноважень місцевої і регіональної влади. Наприклад, італійські регіони діють достатньо автономно, розробляючи житлову політику, а держава зобов'язана проводити розробку програм на макрорівні та брати участь у фінансуванні проектів. Збільшується роль муніципальної влади в житловому секторі, зокрема у сфері соціального житла, що дозволяє адаптувати регіональну житлову політику до місцевої специфіки у питаннях надання соціального житла, розподілу місцевих житлових субсидій і керування житловим фондом [6]. При цьому в питаннях управління муніципалітети повинні взаємодіяти з існуючими житловими керуючими компаніями.

Механізм соціальної підтримки малозабезпечених передбачає обмежений у часі пакет соціальних послуг, якій може подовжуватися після перевірки матеріального стану нужденного. До пакету входить грошова допомога, безоплатне харчування, користування громадським транспортом, оренда житла, оплата комунальних послуг, навіть організація дозвілля [1, с. 37]. Фінансування окреслених заходів відбувається за рахунок регіональних бюджетів. Більш уніфікованою є система соціальних пенсій по старості, – людям, які не мають права на страхову пенсію (функціонує на національному рівні).

Італійський досвід розбудови і реформування інститутів соціального захисту населення, пенсійного і медичного страхування вказує на можливість сполучення елементів різних моделей забезпечення суспільного добробуту. Одна з цих моделей базується на страхових принципах, коли розмір виплат корелює з індивідуальними страховими внесками, друга – на фінансуванні системи соціального захисту за рахунок податків (коштів державного і місцевого бюджетів). Така інтегративна модель соціального захисту є доцільною в вітчизняних умовах, коли розмір заробітної плати (і, відповідно, розмір відрахувань в страхові фонди) не відображає реального рівня кваліфікації найманого персоналу, і тому не може вважатися об'єктивним індикатором трудового внеску, необхідного для забезпечення належного рівня добробуту найманих працівників у разі настання страхових випадків. В подібних умовах виправданим є створення (збереження) додаткових соціальних програм адресної підтримки (перш за все, місцевих і регіональних), які здатні пом'якшити такі поточні соціальні проблеми, як бідність працюючого населення та пенсіонерів з тривалим трудовим стажем, представників соціально вразливих категорій. Означене узгоджується з орієнтирами моделі соціального захисту, що спирається

на ідею *соціальної справедливості й соціально демпінгу*. Крім іншого, продумана участь держави в перерозподілі суспільних благ повинна розглядатися як адекватна відповідь на виклики євроінтеграційних процесів: розбіжності в рівнях соціальних гарантій між країнами і регіонами вже сьогодні спричиняють активну мобільність населення в єврозоні, а отже повинні виступати об'єктом належного регулювання урядів країн, залучених до процесу євроінтеграції.

Список використаних джерел

1. Антропов В. В. Системы обеспечения минимального гарантированного дохода населения за рубежом // Экономика и управление. – 2015. – № 5. – С. 29 – 38.
2. Баранов С. О. Тіньова економіка в світі: тенденції та регіональні особливості [Електронний ресурс]. – Режим доступу : http://www.economy.in.ua/pdf/8_2014/33.pdf.
3. Дяченко Т. О. Соціальна політика ЄС: тенденції розвитку, досвід для України [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://jrnل.nau.edu.ua/index.php/SR/article/view/7004>.
4. Кукавка П. Региональная политика Европейского Союза / Европейская интеграция: современное состояние и перспективы: Сб. науч. статей / Науч. ред. С.И. Паньковский. – Минск: ЕГУ, 2001. – 336 с.
5. Пенсійна система та практики її реформування у провідних країнах світу [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://euinfocenter.rada.gov.ua/uploads/documents/29173.pdf>.
6. Longo G. Housing policies in Italy: Urbanisation and localization of the housing issue / Longo G. [Electronic resources]. – Access mode : <http://www.sagepub.co.uk/journalsProdEdit-Boards.nav?prodId=Journal200909&currTree=Subjects&level1=F00>.

Юрій БОРИСЕНКО

*керуючий справами Юр'івської районної ради
Дніпропетровської області*

АДАПТУВАННЯ УСТАЛЕНИХ ПРАКТИК ЄВРОПЕЙСЬКОГО СОЮЗУ ЩОДО ФОРМУВАННЯ МЕРЕЖЕВИХ СИСТЕМ В УПРАВЛІННІ МІСЦЕВИМ РОЗВИТКОМ, ОРІЄНТОВАНИМ НА ГРОМАДУ

Динамічність процесів децентралізації і збільшення чисельності ініціатив, що спрямовані на підвищення спроможності територіальних громад в Україні, актуалізує потребу у визначенні підходів, які мають бути результативними в сучасних умовах. Серед багатьох підходів, що мають забезпечити розвиток територій, найбільш поширеним стає підхід до місцевого розвитку, орієнтований на громаду (community-based local